

Kurzus kódja(i): FLMD-212:11

Kurzus címe: Kelet-európai műfaji film 1. A szocialista korszak kelet-európai populáris filmjei.

Tanár neve: Varga Balázs

Kurzus időpontja, helye: csütörtök, 11.00-12.30, -137

Kurzus típusa: szeminárium

Kurzus leírása: A kurzus a nem-hollywoodi műfaji filmek ritkán emlegetett és elemzett területével, a kelet-európai műfaji filmek kérdésével foglalkozik. Az esettanulmányok, film- és szövegelemzések segítségével elsősorban arra keressük a válaszokat, hogy a régió populáris filmkultúrái milyen értelmezési mintákat nyújtottak, hogyan rendezték be és magyarázták a hétköznapokat, illetve milyen módon formálták a hétköznapok képzeletvilágát. A különféle műfajokat és azok helyi műfaji változatait tehát a kelet-európai szocializmus társadalmi valóságának és populáris képzeletvilágának összefüggésrendszerében fogjuk elemezni. A bevezető, történeti és elméleti kontextusokat olvasmányok segítségével tárgyaló órák után a félév során műfajok mentén haladva dolgozzuk fel a témát (történelmi film, kalandfilm, háborús film, krimi, sci-fi, western, zenés film, vígjáték, melodráma, illetve a műfaji paródiák kérdése). Összehasonlító elemzések segítségével fogjuk megvizsgálni a választott filmek műfaji kódjait, valamint a kulturális és társadalmi kontextusok jelentésmódosító és műfajvariáló hatását.

Kurzus teljesítésének követelményei: A félév elején megbeszélte és kiválasztott témából önálló munkával elkészítette és az órán prezentáció formájában előadott, majd közösen megbeszélte dolgozat (esettanulmány) megírása.

Osztályzat összetevői: órai munka, aktivitás (40%), prezentáció (30%), szemináriumi dolgozat (30%).

Kötelező / ajánlott filmek: Bácskai Lauró: Gyula vitéz télen-nyáron
Bán: A gyilkos a házban van
Bielik: Jánosik
Carow: Paul és Paula legendája
Fejér: A Tenkes kapitánya
Fejér: Az idő ablakai
Hoffman: A törvény és az ököl
Lipsky: Limonádé Joe
Lipsky: Várkastély a Kárpátokban
Mach: A Nagymedve fiai
Machulski: Szexmisszió
Machulski: Vabank
Maetzig: Néma csillag
Mészáros: Szép leányok ne sírjatok
Morgenstern: Kockázat
Motil: A sivatag fehér napja
Nasfeter: A gyilkos és a lány
Nicolaescu: Vitéz Mihály
Pita: Vendégek a Vadnyugaton
Piwowski: Hajóutazás
Révész: Az oroszlan ugrani készül
Rjazanov: A sors iróniája
Rjazanov: Autót loptam
Schmidt: Világvége az Ózon hotelben
Sotra: A rigómezei csata
Szomjas: Talpuk alatt fűtyül a szél
Szulkin: O-bi, O-ba, avagy a civilizáció vége
Troska: Nap, széna, eper
Várkonyi: Egri csillagok
Vorlícek: A legtitkosabb ügynök – W4C

- Kötelező / ajánlott irodalom:** Beumers, Birgit: Soviet and Russian Blockbusters: A question of genre? *Slavic Review* (2003) no. 3. 441–454.
- Caoduro, Elena – Carroll, Beth: Introduction: Rethinking Genre Beyond Hollywood. *Frames Cinema Journal* (December 2014) no. 6.
<http://framescinemajournal.com/article/introduction-rethinking-genre-beyond-hollywood/>
- Dobрева, Nikolina: East European Historical Epics. In: Imre Anikó (ed.): *Companion to Eastern European Cinemas*. Malden, Wiley-Blackwell, 2012. 344–365.
- Dyer, Richard – Vincendeau, Ginette (eds.): *Popular European Cinema*. Routledge, London, 1992.
- Grant, Barry Keith: *Film Genre: From Iconography to Ideology*. London: Wallflower Press, 2007.
- Hanáková, Petra: „Filmekek, melyeket szégyellünk”. A cseh örült vígjáték az 1970-es és 1980-as években. *Apertúra* (2014 tél)
<http://uj.apertura.hu/2014/tel/hanakova-filmek-melyeket-szegyellunk/>
- Imre Anikó: Adventures in Early Socialist Television Edutainment. In: Imre Anikó – Havens, Timothy – Lustyik, Katalin (eds.): *Popular Television in Eastern Europe During and Since Socialism*. New York: Routledge. 30–46.
- Magyar műfaji film. *Metropolis* (2010) no. 1.
- Mazierska, Ewa – Naripea, Eva: Gender Discourse in Eastern European SF Cinema. *Science Fiction Studies* (2014) no. 1. 136–162.
- Miller, Cynthia J. – Van Riper, A. Bowdoin (eds): *International Westerns: Re-Locating the Frontier*. Rowman & Littlefield Education, 2013.
- Moine, Raphaëlle: *Cinema Genre*. Blackwell Publishing, 2008.
- Neale, Steve: *Genre and Hollywood*. London – New York: Routledge, 2000.
- Rinke, Andrea: Film Musicals in the GDR. In: Conrich, Ian – Tincknell, Estella (eds.): *Film's Musical Moments*. Edinburgh, Edinburgh University Press, 2006. 183–194.
- Soldovieri, Stefan: Socialists in Outer Space: East German Film's Venusian Adventure. *Film History* (1998) no. 3. 382–398.

A konkrét filmlista és a szakirodalmi anyag az első órák megbeszélése után alakul ki.
